

COD DE ETICĂ BANCARĂ

2009

Cuprins

1. <i>Preambul</i>	3
2. <i>Domeniul de aplicare a Codului de etică bancară</i>	4
3. <i>Principii fundamentale și valori</i>	5
4. <i>Relația dintre instituțiile de credit și clienți</i>	7
4.1. <i>Conflictul de interese</i>	7
4.2. <i>Acordarea unui tratament corect clienților în conformitate cu prevederile legislației în vigoare</i>	8
5. <i>Relația dintre instituțiile de credit și autorități</i>	9
6. <i>Relația dintre instituțiile de credit</i>	10
7. <i>Relația dintre instituțiile de credit și angajați</i>	11
8. <i>Relația dintre angajații instituțiilor de credit</i>	12
9. <i>Punerea în aplicare a Codului de etică bancară la nivelul instituțiilor de credit</i>	13
10. <i>Punerea în aplicare a Codului de etică bancară la nivelul ARB</i>	14
10.1. <i>Constituirea Juriului de Onoare al ARB</i>	14
10.2. <i>Procedura în fața Juriului de Onoare al ARB</i>	15
10.3. <i>Sanctiuni aplicabile</i>	16
11. <i>Intrarea în vigoare a Codului de etică bancară</i>	17
12. <i>Dispoziții finale</i>	17
<i>Definiții</i>	18

1. Preambul

- a) Luând în considerare importanța deosebită a activității desfășurate de instituțiile de credit,
- b) Ținând seama de prevederile art. 24, art. 101 alin (2), art. 104 din OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora instituțiile de credit trebuie să-și organizeze activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase, scop în care vor dispune de proceduri și mecanisme care să asigure identificarea și monitorizarea riscurilor la care sunt sau ar putea fi expuse,
- c) Având în vedere obiectivele ARB de reprezentare și apărare a membrilor săi, promovarea principiilor politicii bancare în domeniile de interes general ale membrilor, promovarea cooperării între bănci, precum și cu instituțiile naționale, internaționale și asociațiile bancare din alte țări, perfecționarea pregătirii profesionale a specialiștilor din domeniu bancar, asigurarea relațiilor cu presa,
- d) Având în vedere faptul că instituțiile de credit joacă un important rol de intermediere între clienții solicitanți de fonduri și deponenți, ceea ce determină respectarea cu strictețe a principiilor eticii bancare, conștiente de faptul că obiectivul general al sistemului bancar de a crește calitatea produselor și serviciilor bancare poate fi atins utilizând resursele corespunzătoare și împiedicând/prevenind concurența neloială între bănci, urmărind să promoveze și să întrețină o cultură a integrității prin exemplul personal de etică profesională,
- e) Recunoscând importanța valorilor sociale privind respectarea drepturilor omului, integritatea, obiectivitatea, responsabilitatea socială și corporatistă, încrederea, transparența, liberalizarea, protejarea informațiilor confidențiale, respectarea reglementărilor legale în domeniu,
- f) Având, de asemenea, ca obiectiv, promovarea cooperării între membrii comunității bancare prin instituirea unui cadru care să asigure o conduită conformă cu standardele de etică în activitatea bancară,

- g) Urmărind crearea unui instrument care să susțină echilibrul între interesele clienților, interesele instituțiilor de credit și interesele acționarilor acestora;
- h) Având în vedere că nu există un concept unitar în ceea ce privește etica bancară,

Membrii Asociației Române a Băncilor (ARB) au hotărât adoptarea prezentului **COD DE ETICĂ BANCARĂ**.

Prin punerea în aplicare a prevederilor Codului de etică bancară, ARB își propune :

- a) să promoveze o conduită adecvată a angajaților instituțiilor de credit față de clienți, autorități, mediul bancar, comunitatea de afaceri, colegi, etc.;
- b) să întărească încrederea clienților în sectorul financiar-bancar ca un întreg;
- c) să promoveze imaginea publică, potrivit căreia instituțiile de credit și personalul bancar oferă clienților produse și servicii la un nivel înalt de calitate;
- d) să încurajeze și să promoveze buna cooperare între băncile membre;
- e) să susțină o competiție corectă pe piața financiar-bancară în funcție de condițiile pieței;
- f) să promoveze respectul reciproc în cadrul comunității bancare.

2. Domeniul de aplicare a Codului de etică bancară

Prezentul Cod de etică bancară se aplică tuturor instituțiilor de credit, membre ale ARB. Prevederile prezentului Cod de etică bancară, transpuse în reglementările interne ale instituțiilor de credit membre ale ARB sunt obligatorii pentru toate persoanele care își desfășoară activitatea în cadrul instituțiilor de credit.

În situația în care instituțiile de credit își externalizează anumite activități unor terțe părți, răspunderea pentru respectarea prevederilor prezentului Cod de etică bancară în vederea realizării activităților respective, revine instituției de credit care a externalizat acele activități.

Prevederile Codul de etică bancară se referă la:

- a) relația dintre instituțiile de credit și clienți;
- b) relația dintre instituțiile de credit și autorități;

- c) relația dintre instituțiile de credit;
- d) relația dintre instituțiile de credit și angajați;
- e) relația dintre angajații instituțiilor de credit.

3. Principii fundamentale și valori

Principiile fundamentale pe care trebuie să le respecte angajații instituțiilor de credit în relațiile profesionale pe care aceștia le au cu clienții sau cu autoritățile, precum și cu alți angajați din celelalte instituții de credit, sau cu ceilalți angajați ai instituției de credit în care își desfășoară activitatea, sunt următoarele:

- a) **integritatea morală**, principiu conform căruia angajaților le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin, sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- b) **imparțialitatea și nediscriminarea**, principiu conform căruia angajații instituțiilor de credit sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- c) **profesionalismul și transparența**, principiu conform căruia angajații instituțiilor de credit au obligația de a-și îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine, claritate și conștiinciozitate ;
- d) **respectarea prevederilor legislației în vigoare**, principiu conform căruia angajații instituțiilor de credit vor respecta legislația aplicabilă activității pe care o desfășoară, precum și reglementările interne ale acestor instituții;
- e) **confidențialitatea**, principiu care statuează obligația angajaților instituțiilor de credit de a nu transmite informații confidențiale despre faptele, datele și informațiile referitoare la activitatea desfășurată, precum și la orice fapte, date sau informații, care privesc persoana, proprietatea, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri ale clienților, către persoane care nu sunt autorizate să primească astfel de informații. Angajații instituțiilor de credit sunt obligați să păstreze secretul profesional asupra oricărei informații ori date nedestinate publicării, de care a luat cunoștință în cursul exercitării funcțiilor sale și nu va folosi aceste informații pentru

obținerea de avantaje personale, orice abatere fiind sancționată conform legii și prezentului Cod de etică bancară.

Persoanele care nu au calitatea de angajat al instituției de credit, dar sunt abilitate să solicite și să primească informații ori date de natura secretului profesional în domeniul bancar, sunt obligate să păstreze confidențialitatea acestora și le pot utiliza numai în scopul pentru care le-au solicitat, sau le-au fost furnizate potrivit legii ori acordurilor încheiate.

- f) **prevenirea și combaterea faptelor de corupție, spălare de bani și finanțare a actelor de terorism**, prin raportarea oricăror tranzacții care pot avea legătură cu acestea și evitarea finalizării unor astfel de tranzacții, în conformitate cu prevederile legale;
- g) **exercitarea de către angajații instituțiilor financiar-bancare a unei activități prudente** în desfășurarea tranzacțiilor financiare, prin gestionarea responsabilă a resurselor proprii ale instituției de credit și prin informarea corectă a clienților asupra produselor și serviciilor bancare oferite;
- h) **responsabilitatea socială**, principiu care are în vedere implicarea în rezolvarea diferitelor probleme sociale, precum și sprijinirea promovării și realizării unor inițiative umanitare;
- i) **evitarea denigrării**, principiu potrivit căruia **angajații** instituțiilor de credit își vor exercita activitatea cu bună credință, potrivit uzanțelor oneste, cu respectarea intereselor părților implicate și a cerințelor concurenței loiale, în condițiile concrete ale pieței;
- j) **respectarea tuturor prevederilor Codului de etică bancară** de către angajații instituțiilor de credit prin asumarea responsabilității, înțelegerea și raportarea oricăror activități susceptibile de a încălca prevederile acestui Cod.

4. Relația dintre instituțiile de credit și clienți

4.1. Conflictul de interese

Conflictul de interese apare atunci când există o situație de incompatibilitate între calitatea de angajat al instituției de credit și statutul personal al acestuia, transpusă prin orice acțiune sau inacțiune care poate afecta reputația instituției de credit.

Angajații pot desfășura activități în afara instituției de credit cu condiția să nu prejudicieze activitatea și poziția deținută ca angajat al instituției de credit.

Fiecare angajat trebuie să evite implicarea în activități care intră în conflict cu interesele instituției de credit și ale acționarilor săi.

Pentru evitarea conflictelor de interese, inclusiv a situațiilor care pot genera conflicte de interese, angajaților instituției de credit le revin următoarele obligații:

- a) Să nu urmărească un interes financiar sau personal și să acționeze doar în interesul instituției de credit pentru care lucrează, al acționarilor acesteia și al clienților;
- b) Să nu urmărească un interes personal în rezultatul serviciului furnizat clientului sau al unei tranzacții realizate în contul clientului, care să fie diferit de interesul clientului în ceea ce privește respectivul rezultat;
- c) Să nu împrumute bani din surse proprii clienților sau de la clienții instituției de credit;
- d) Să nu ofere alte servicii decât cele ale instituției de credit, sau ale grupului din care face parte conform atribuțiilor stabilite prin fișa postului sau de către șefii ierarhici superiori;
- e) Să nu accepte cadouri sau recompense de la clienți, colaboratori, furnizori, în vederea facilitării obținerii unor servicii sau avantaje. Excepție fac cadourile cu valoare simbolică, participările la evenimente al căror refuz ar putea afecta relația instituției de credit cu clientul;
- f) Să nu caute obținerea de beneficii sau avantaje ce rezultă din calitatea de angajat al instituției de credit, să nu se folosească de informațiile obținute în calitate de angajat

al instituției de credit pentru beneficiul propriu sau al unei terțe persoane, direct sau indirect, și să respecte cu strictețe regulile referitoare la confidențialitatea tranzacțiilor;

- g) Să nu participe cu scopul de a obține un beneficiu propriu, direct sau indirect, la tranzacții financiare/comerciale, ca rezultat al informațiilor obținute în calitate de angajat al instituției de credit;
- h) Să nu folosească bunurile ori însemnele (emblema, antetul, sigla etc.) instituției de credit în scopuri personale și să nu angajeze numele instituției de credit în afaceri personale.

Deținerea de către angajați a calității de acționar sau a oricărei funcții de consultanță, de gestionare, de conducere, administrare, de prestări servicii (într-o societate comerciale sau în oricare altă entitate care urmărește sau nu obținerea de profit) se va face numai în condițiile respectării prevederilor legale și a reglementărilor interne ale instituției de credit.

Angajații instituțiilor de credit pot contribui financiar și pot participa la activitatea unor organizații nelucrative (asociații cu caracter umanitar, asociații sportive, religioase, culturale, științifice, etc.) în afara orelor de program. Desfășurarea individuală a unor activități politice se poate face în afara instituției de credit, după orele de program, cu condiția ca angajatul să nu se poziționeze ca reprezentant al instituției de credit în aceste relații și să nu obțină avantaje care decurg din calitatea de angajat al instituției de credit.

Conflictele de interese pot să nu fie întotdeauna evidente, astfel încât, dacă angajații au vreo nelămurire, aceștia trebuie să se consulte cu superiorul direct sau se pot adresa departamentului specializat din cadrul instituției de credit, desemnat cu soluționarea unor astfel de situații, care îi vor ajuta să stabilească dacă există un conflict de interese și în cazul în care există, cum să îl rezolve fără a compromite interesele instituției de credit.

4.2. Acordarea unui tratament corect clienților în conformitate cu prevederile legislației în vigoare

Instituțiile de credit vor respecta principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii și al autorităților publice, fără privilegii și discriminări și vor oferi produse și servicii de calitate tuturor clienților.

La solicitarea de produse și servicii bancare, precum și pe parcursul derulării relațiilor cu clienții, angajații instituțiilor de credit vor prezenta toate caracteristicile, condițiile și costurile produselor și serviciilor oferite.

Orice modificare a clauzelor contractuale pentru produsele și serviciile de care beneficiază clienții se va face cu informarea și acceptul acestora.

Prin aplicarea principiului prudenței necesare, instituțiile de credit vor lua măsuri adecvate pentru a controla identitatea clienților săi, neacceptând un client decât după finalizarea procedurilor de verificare.

5. Relația dintre instituțiile de credit și autorități

Relația instituțiilor de credit cu autoritățile va fi guvernată de următoarele principii:

- a) Cooperarea cu autoritățile în vederea dezvoltării unui sistem financiar-bancar credibil, solid, bazat pe profesionalism și eficiență;
- b) Respectarea reglementărilor legale în vigoare și aplicarea lor corectă conform autorizațiilor eliberate de către instituțiile abilitate în România, precum și în statele de origine unde își au sediul instituțiile de credit mamă (dacă este cazul);
- c) Respectarea principiilor etice în relațiile cu funcționarii publici și cu autoritățile publice;
- d) Asigurarea cadrului necesar schimbului de informații între instituțiile de credit și autorități, schimb de informații care va fi menit exclusiv scopului îndeplinirii sarcinilor prevăzute de lege, atât în ceea ce privește instituțiile de credit, cât și autoritățile;
- e) Solicitarea și transmiterea informațiilor între instituțiile de credit și autorități se vor realiza cu respectarea dispozițiilor legale referitoare la secretul profesional bancar într-o manieră oficială, în scris, urmând a fi înregistrate de către ambele părți, avându-se în vedere ca informațiile transmise să fie complete, corecte și să respecte termenele prevăzute de lege – cu excepția controalelor la „fața locului” efectuate, conform prevederilor legale, de către autoritățile/instituțiile abilitate.

6. Relația dintre instituțiile de credit

Instituțiile de credit și angajații acestora își vor exercita activitatea cu bună credință, potrivit uzanțelor oneste, cu respectarea intereselor tuturor instituțiilor de credit și a cerințelor privind concurența loială, publicitatea responsabilă și echitabilă, legalitatea și respectarea înțelegerilor, solidaritatea profesională și respectul reciproc.

În acest scop, instituțiilor de credit și angajaților acestora le revin următoarele obligații:

- a) Să nu se lase antrenati în înțelegeri, acorduri sau practici care ar putea avea ca efect restrângerea sau denaturarea concurenței și să nu folosească în mod abuziv eventuala poziție dominantă pe piața bancară, prin recurgerea la fapte anticoncurențiale care ar putea avea ca efect prejudicierea intereselor băncilor concurente;
- b) Să nu prezinte date și informații incorecte și/sau incomplete cu privire la instituția de credit în care își desfășoară activitatea și care să fie susceptibile de a induce în eroare potențialii clienți interesați;
- c) Să nu inducă în eroare prin declarații înșelătoare, un client sau un potențial client cu privire la promisiunea acordării unor compensații sau alte beneficii sau cu privire la scutirea de la plata unor comisioane, cu scopul obținerii acordului inițierii unei relații contractuale, pe care ulterior să nu o onoreze;
- d) Să nu atragă prin oferte agresive de angajare salariații unei instituții de credit concurente, în detrimentul acesteia;
- e) Să nu atragă clienții altor instituții de credit, personal sau prin intermediul unor terți, prin folosirea unor practici și metode contrare uzanțelor oneste;
- f) Să nu divulge, achiziționeze sau să folosească informații confidențiale fără consimțământul deținătorului legitim și într-un mod contrar uzanțelor oneste;
- g) În exercitarea activității lor, să nu comunice sau răspândească în public afirmații referitoare la instituția de credit în care își desfășoară activitatea, de natură să creeze o situație de favoare în dauna unor instituții de credit concurente prin folosirea unor tehnici contrare dispozițiilor legale;

- h) Să nu comunice sau să răspândească voit afirmații tendențioase referitoare la o instituție de credit concurentă sau la serviciile acesteia, afirmații de natură să dăuneze bunului mers al activității instituției concurente;
- i) Să nu ofere, promită sau acorde – mijlocit sau nemijlocit – daruri sau alte avantaje angajaților unei alte instituții de credit pentru ca aceștia să divulge informații confidentiale sau proceduri interne, pentru a cunoaște sau a folosi clienții concurentului sau pentru a obține alte foloase pentru sine ori pentru altă persoană în dauna unui concurent;
- j) Să nu atragă clienții unei instituții de credit concurente prin folosirea abuzivă a legăturilor stabilite cu acești clienți în cadrul funcției deținute anterior la acea instituție.

7. Relația dintre instituțiile de credit și angajați

Relația dintre instituțiile de credit și angajați se bazează pe profesionalism și respect.

Angajații din cadrul instituțiilor de credit se vor comporta într-o manieră profesionistă față de clienți și loială față de instituția de credit în care își desfășoară activitatea.

În acest sens, angajaților instituțiilor de credit le revin următoarele obligații:

- a) Să nu exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției de credit în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acesteia;
- b) Să nu facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare atunci când instituția de credit în care își desfășoară activitatea are calitate de parte în litigiu;
- c) Să nu dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- d) Să nu dezvăluie informații la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției de credit, ale altor angajați sau ale clienților;

- e) Să nu acorde asistență tehnică și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva instituției de credit în care își desfășoară activitatea;
- f) Să nu utilizeze resursele instituțiilor de credit și să nu facă uz de poziția lor profesională pentru a determina opțiunea politică sau de a influența votul oricărei persoane;
- g) Să nu transmită prin diferite mijloace și canale de comunicare date și informații cu privire la activitatea instituției din care fac parte, a clienților sau a sistemului financiar-bancar în general, fără aprobarea prealabilă obținută de la conducerea instituției.

Angajații instituțiilor de credit vor proteja activele tangibile și intangibile ale instituției de credit în care își desfășoară activitatea.

Resursele și bunurile puse la dispoziție angajaților de către instituția de credit vor fi folosite numai în scopurile pentru care acestea au fost alocate.

Angajații instituțiilor de credit vor respecta obligațiile menționate anterior și după încetarea raporturilor contractuale de serviciu cu aceste instituții, pentru o perioadă de cel puțin 2 ani, dacă dispozițiile legale în vigoare nu prevăd alte termene.

8. Relația dintre angajații instituțiilor de credit

Principiul respectării demnității umane trebuie să constituie baza tuturor relațiilor în cadrul întregului colectiv al unei instituții de credit, între șefii ierarhici și subordonați, între colegi pe același nivel ierarhic, între membrii diferitelor departamente și să se manifeste față de toți angajații, față de potențialii membri ai colectivului, precum și față de colaboratori.

La toate nivelurile ierarhice, angajații instituțiilor de credit trebuie să creeze și să păstreze un climat profesional și echilibrat la locul de muncă în vederea desfășurării activităților în condiții bune și eficiente.

În rândul angajaților nu se vor tolera acte de discriminare, directă sau indirectă, pe baze religioase, de rasă, de etnie, de gen sau de orientare sexuală, de origine socială sau de apartenența națională, de opțiune politică, de invaliditate, de sarcină, de vârstă, de caracteristici genetice, de apartenență sau activitate sindicală sau de orice altă natură.

Instituțiile de credit vor lua măsuri împotriva oricăror acte de indecență și hărțuire sexuală sau de orice altă natură care pot să afecteze demnitatea umană, prestigiul și imaginea angajaților săi.

Aceste principii trebuie să fie respectate atât în relațiile cu fiecare angajat, pe tot parcursul raporturilor de muncă, de la angajare până la încheierea relațiilor cu respectivul angajat, în cadrul evaluărilor și promovărilor, al programelor de instruire, în vederea stabilirii salariilor sau a altor beneficii, precum și al altor raporturi ce se nasc pe tot parcursul desfășurării activității de către angajat în cadrul instituției de credit, cât și față de potențialii angajați.

Pe parcursul programului de muncă, angajaților le este interzis atât consumul de băuturi alcoolice și de substanțe ilegale, cât și fumatul în alte spații decât cele special amenajate în acest scop.

9. Punerea în aplicare a Codului de etică bancară la nivelul instituțiilor de credit

În conformitate cu prevederile prezentului Cod de etică bancară, instituțiile de credit membre ale ARB își vor elabora propriile coduri de etică bancară sau își vor adapta propriile coduri de etică (deja existente), la principiile și standardele de etică instituite prin prezentul cod.

Codurile de etică bancară proprii ale instituțiilor de credit fac parte din reglementările interne de guvernanță corporativă ale acestora și vor fi aduse la cunoștință tuturor angajaților.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor Codului propriu de etică bancară, fiecare instituție de credit va desemna o persoană de contact sau o structură specializată care va avea următoarele atribuții:

- va monitoriza respectarea de către angajați a prevederilor Codului de etică bancară și va primi sesizările sau reclamațiile din partea clienților, autorităților, a altor instituții de credit sau de la proprii angajați, cu privire la cazurile de încălcare a prevederilor codului;
- va constata și analiza abaterile de la prevederile Codului de etică bancară;
- va prezenta situația acestor cazuri constatate și va face propuneri de soluționare/sanționare către persoanele sau structurile de conducere ale instituției de credit abilitate să ia decizii;

- va urmări punerea în aplicare a măsurilor stabilite de structurile de conducere ale instituției de credit pentru soluționarea sesizărilor și reclamațiilor primite sau pentru sancționarea angajaților care au încălcat prevederile Codului de etică bancară.

În funcție gravitatea faptelor reclamate/constatate, de prevederile reglementărilor interne și ale dispozițiilor legale în vigoare, structurile de conducere ale instituției de credit vor stabili măsurile de soluționare a cazurilor semnalate și de sancționare a celor vinovați.

10. Punerea în aplicare a Codului de etică bancară la nivelul ARB

10.1. Constituirea Juriului de Onoare al ARB

Pentru punerea în aplicare de către membrii ARB a prevederilor Codului de etică bancară se va constitui un Juriu de Onoare. Acesta este organul constituit la nivelul ARB care supraveghează respectarea prevederilor prezentului Cod de etică bancară și soluționează încălcarea acestora.

Juriul de Onoare al ARB soluționează cazurile de încălcare a prevederilor Codului de etică bancară în relațiile dintre instituțiile de credit membre ale ARB, precum și dintre acestea și autorități.

Juriul de Onoare instituit la nivelul ARB va fi format din cinci persoane, dintre care un președinte și alți patru membri, persoane cu prestigiu, experiență în domeniul financiar-bancar și autoritate profesională recunoscute, desemnate de Adunarea Generală a ARB.

Totodată, Adunarea Generală a ARB va desemna Președintele Juriului de Onoare care poate fi chiar Președintele ARB.

Membrii Juriului de Onoare vor fi desemnați pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea de a fi realeși.

Membrii Juriului de Onoare se vor obliga prin angajament scris să păstreze confidențialitatea asupra informațiilor la care vor avea acces în calitatea lor de membri ai acestui Juriu și să nu le divulge.

Membrii Juriului de Onoare nu vor fi remunerați pentru activitatea desfășurată.

10.2. Procedura în fața Juriului de Onoare al ARB

Președintele Juriului de Onoare se poate sesiza din oficiu, în cazul în care are cunoștință despre încălcarea unei prevederi din prezentul Cod de etică bancară.

Instituția de credit lezată de o altă instituție de credit prin încălcarea prezentului Cod de etică este îndreptățită să se adreseze Secretariatului ARB printr-o sesizare motivată în scris. Secretariatul ARB va informa Juriul de Onoare cu privire la sesizarea primită.

Juriul de onoare mai poate fi sesizat și de orice altă autoritate care în raporturile avute cu o instituție de credit se consideră lezată de aceasta prin încălcarea prezentului Cod de etică.

Juriul de Onoare se va întruni în termen de maximum 30 de zile de la primirea sesizării. Ședințele Juriului de Onoare vor fi prezidate de către Președintele acestuia, sau în lipsa lui de către Vicepreședinte.

În cazul în care Juriul de Onoare ajunge la concluzia că fapta cu privire la care a fost sesizat constituie în același timp și o încălcare a unei dispoziții legale, Juriul nu se va pronunța până la soluționarea definitivă a acesteia de către organul competent.

Juriul de Onoare va decide în termen de 30 de zile dacă fapta cu privire la care a fost sesizat constituie o încălcare a prezentului Cod de etică bancară. În acest interval de timp, Juriul de Onoare va fixa o dată pentru audierea părților implicate.

Juriul de onoare poate delibera valabil numai în prezența a cel puțin 2/3 dintre membrii săi. Deciziile Juriului de Onoare se vor adopta cu un număr de voturi egal cu cel puțin 3/4 din voturile celor prezenți și vor fi comunicate în scris instituțiilor de credit în termen de 5 de zile de la data adoptării.

Procedura în fața Juriului de Onoare va fi confidențială.

În cazul în care există conflict de interese cu privire la aspectele pe care le vor analiza, persoanele vizate, membre ale Juriului de Onoare se vor abține de la exprimarea unor opinii și de la vot.

Reguli detaliate privind procedura de urmat în fata Juriului de Onoare vor fi stabilite de către acesta în conformitate cu prevederile prezentului cod.

10.3. Sanctiuni aplicabile

Este considerată o încălcare a normelor prezentului Cod de etică bancară orice comportament care poate fi interpretat ca o violare a principiilor și regulilor instituite și acceptate prin acest cod.

Este considerată o încălcare gravă a normelor prezentului Cod de etică bancară orice comportament care constă în săvârșirea uneia dintre următoarele fapte:

- a) acțiunea de încălcare repetată a prevederilor prezentului cod;
- b) determinarea altor persoane să încalce dispozițiile prezentului cod;
- c) refuzul de a pune la dispoziția Juriului de Onoare a oricăror date și informații cunoscute referitoare la cazurile de încălcare a normelor prezentului Cod de etică bancară;
- d) acțiunile de intimidare a persoanelor care au dezvăluit sau intenționează să dezvăluie Juriului de Onoare faptele de încălcare a prezentului Cod de etică bancară, în scopul împiedicării acestora să procedeze la dezvăluirea menționată.

După analizarea faptei semnalate, în cazul constatării unei încălcări a prevederilor prezentului cod, Juriul de Onoare va lua o decizie asupra modului de soluționare a situației respective și va formula o notificare la adresa instituției de credit împotriva căreia a fost formulată plângerea, prin care i se va solicita acesteia să înceteze comportamentul care constituie o încălcare a normelor Codului de etică bancară.

În cazul în care măsura enumerată mai sus nu are ca rezultat încetarea comportamentului care constituie o încălcare a prevederilor Codului de etică bancară, decizia Juriului de Onoare va fi adusă la cunoștința organelor de conducere ale ARB și a tuturor instituțiilor de credit membre.

În cazul unor încălcări grave și repetate ale normelor prezentului Cod de etică bancară, Juriului de Onoare va propune Adunării Generale a ARB dezbateră cazului în vederea luării unei decizii din perspectiva respectării Codului de etică bancară.

11. Intrarea în vigoare a Codului de etică bancară

Prezentul Cod de etică bancară a fost adoptat de către Adunarea Generală a ARB din data de 21.05.2009 în conformitate cu prerogativele sale menționate la art. 17 din Statutul ARB și cu întrunirea numărului de voturi prevăzut la art. 21 din același Statut.

Prezentul Cod de etică bancară va intra în vigoare în termen de 90 de zile de la aprobarea sa de către Adunarea Generală a ARB.

Pentru instituțiile de credit care devin membre ale ARB ulterior adoptării prezentului Cod de etică bancară, acesta va fi valabil de la data aderării la ARB.

ARB va aduce la cunoștința comunității bancare prevederile prezentului Cod de etică bancară prin publicarea acestuia pe pagina sa de internet, prin comunicate de presă, precum și prin alte mijloace de informare.

Modificarea prevederilor prezentului Cod de etică bancară se poate face numai cu aprobarea Adunării Generale a ARB.

12. Dispoziții finale

Prezentul Cod de etică bancară este valabil pe o perioadă nedeterminată.

Prevederile cuprinse în prezentul Cod de etică bancară nu aduc atingere altor obligații legale imperative sau deontologice care revin instituțiilor de credit, membre ale ARB.

În cazul în care nerespectarea prevederilor Codului de etică bancară implică și încălcarea unor dispoziții legale în vigoare, se vor aplica sancțiunile prevăzute în reglementările respective.

Definiții

În înțelesul prezentului Cod de etică bancară, următorii termeni se definesc astfel:

a) **autorități** :

- 1) Banca Națională a României – conform art. 4 alin.1 din OUG 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului cu modificările și completările ulterioare, reprezintă autoritatea competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit.
- 2) Alte autorități – organe ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale care acționează în regim de autoritate publică sau autoritate administrativ-teritorială astfel cum sunt reglementate de Constituție și de către legile proprii de organizare și funcționare (enumerare exemplificativă: Parlament, Guvern, ministere, CNVM, ONPCSB, ANPC, etc.);

b) **angajat** – orice persoană fizică care are o relație contractuală în baza unui contract individual de muncă cu instituția de credit. Obligațiile care revin angajaților în baza prezentului Cod de etică bancară se vor aplica și, conducătorilor executivi și membrilor structurilor de conducere ale instituțiilor de credit (Consiliul de administrație, Consiliul de supraveghere, Comitetul executiv, etc.).

c) **atribuții de serviciu** – ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite pentru personalul contractual al instituțiilor de credit în fișa postului, în contract, în temeiul legii;

d) **active tangibile și intangibile** – toate bunurile corporale și necorporale care aparțin instituției de credit (toate bunurile indiferent dacă aceste sunt închiriate sau sunt proprietatea instituției de credit, toate înregistrările privind conturile clienților, date și informații referitoare la personal, studii, materiale publicitare, liste de clienți, rapoarte, jurnale, telefoane fixe și mobile, calculatoare, faxuri, adrese de e-mail, drepturi de autor, licențe, etc.);

e) **conflict de interese** – acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect al angajaților instituției de credit contravine interesului instituției, astfel

încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea acestora în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care le revin în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

- f) **client** – orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, instituția de credit a negociat o tranzacție, chiar dacă respectiva tranzacție nu s-a finalizat și orice persoană care beneficiază de serviciile unei instituții de credit, inclusiv persoanele care au beneficiat în trecut de serviciile unei instituții de credit;
- g) **denigrarea** – este actul de concurență neloială ce constă în comunicarea sau răspândirea, de către o instituție de credit prin intermediul angajaților acesteia de afirmații mincinoase asupra unui concurent sau asupra produselor sale, afirmații de natură să dăuneze bunului mers al activității concurentului lezat.
- h) **instituție de credit** - acea societate comercială constituită în conformitate cu prevederile Legii 31/1991 privind societățile comerciale cu modificările și completările ulterioare, precum și cu prevederile OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare și care sunt membre ale ARB.
- i) **principii** – elementele fundamentale pe care se întemeiază prezentele norme cuprinse în Codul de etică bancară.